

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

238 ק"פ פ"ת ק"פ ת"פ ח' ה' פ"ח י"ן 238
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,
ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: השפעת האשה על בעלה

בדרך זו יש לבאר את דברי הגמרא בסנהדרין (ק"י) שאומרת, על הפסוק "וישמע משה ויפול על פניו", מה שמועה שמע? אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: שחשדוהו מאשת איש.

והיינו, שקרח הוציא לעז על משה שנכשל באשת איש, כדי שהבעלים יחששו כשיראו את משה מדבר עם נשותיהם, וכך לא יוכל משה להשפיע על הנשים לטובתו.

המהר"ם ש"ף (דרושים נחמדים סוף חולין פר' קרח) מבאר על פי דברי גמרא זו שחשדוהו באשת איש, שלכן אמר משה: "בוקר וידע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו", שכן הגמרא ביומא (ע"ה) אומרת, שאיש ואשה שבאו לפני משה לדין, זה אומר היא סרחה עלי והיא אומרת הוא סרח עלי, אמר להם משה: "לבוקר משפט", למחר, אם נמצא עומרה בבית בעלה בידוע שהיא סרחה עליו, נמצא עומרה בבית אביה, בידוע שהוא סרח עליה. וא"כ זה מה שאמר משה שנמתין לבוקר ונראה ע"פ ירידת המן, אם נכון הדבר שהוצאתם עלי שחטאתי באשת איש.

אלא שיש להוסיף על דברי המהר"ם ש"ף שכתב בספר שבט מוסר (לרבי אליהו הכהן זצ"ל פרק ל"ז אות כב) בשם המדרש, שבאותו יום שקרח חלק עם משה לא ירד מן מהשמים. והוא מוכיח כי מחלוקת חמורה יותר מעבודה זרה, שהרי ביום שעשו את העגל, ירד להם מן ועוד האכילו את העגל מן המן, וביום מחלוקתו של קרח לא ירד להם מן, הרי שלא היה אפשר להוכיח מהמן, כיון שבאותו יום לא ירד מן.

ואולי מכאן יש מקור לדברי הש"ה הקדוש שאומר: "מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות", היינו שהמחלוקת מביאה לידי עניות. ולכן כל זמן שהיתה מחלוקת, לא יכול היה לרדת מן.

ובספר ליקוטים מפרדס (לגאון רבי יצחק שרים זצ"ל ערך מחלוקת אות ג) הביא לזה רמז מהפסוק: "ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך", כלומר כשתעבדו את ה' אלהיכם כולכם כאחד, אז תזכו ל"וברך את לחמך", וכן פירש בזה את הפסוק "גדע בחרי אף כל קרן ישראל" ותיבות "כל קרן" עולות בגימטריה כמנין תיבת "הפרנסה", כלומר שעל ידי המחלוקת מסתלקת חלילה הפרנסה.

איתא במגילה (ט): "דתניא, מעשה בתלמי המלך שכינס שבעים ושנים זקנים, והכניסן בשבעים ושנים בתים, ולא גילה להם על מה כינסן. ונכנס אצל כל אחד ואחד ואמר להם, כתבו לי תורת משה רבכם. נתן הקב"ה בלב כל אחד ואחד עצה, והסכימו כולן לדעת אחת (שה' עשה נס וכל שבעים ושנים הזקנים כוונו לדעה אחת ושינו לו באותם חמש עשרה מקומות, בהם היה לו מקום ופתח לטעות או טענה). וכתבו לו... לא חמד אחד מהם נשאתי...", והדבר השתים עשרה ששינו לו, היה הפסוק בפרשתנו מדברי משה לישראל 'לא חמור אֶחָד מֵהֶם נִשְׁאָתִי, שבמקום 'חמור' כתבו לו 'חמד',

הגמרא בסנהדרין (ק"ט): אומרת, על הפסוק "ויקח קרח", אמר ריש לקיש, שלקח מקח רע לעצמו.

ויש לפרש על פי דברי המדרש (במדב"ר יח, כ) שדרשו על הפסוק (משלי י"ד) "חכמת נשים בנתה ביתה", זו אשתו של און, "ואולת בידיה תהרסנה" זו אשתו של קרח. ע"כ. נמצא כי כל גירתו של קרח למחלוקת נגרמה על ידי אשתו. לפי זה יש לומר "ויקח" הוא לשון קידושין, כפי שדורשת הגמרא בקידושין (ב) מהפסוק "כי יקח איש אשה", וזהו "ויקח קרח" בגלל שנשא לאשה, אשה רעה לכן היא הביאה אותו לידי המחלוקת נגד משה רבינו.

לעומת אשת קרח שגררה את בעלה למחלוקת עד לאיבודו מן העולם, עמדה אשתו של און בן פלת והצילה אותו, כפי שמספרת הגמרא בסנהדרין (שם) שטענה לפניו: עבודך אין זה משנה מי יהיה המנהיג, כי בין כה וכה לא תקבל את ההנהגה - "אם משה רב אתה תלמיד, ואם קרח רב אתה תלמיד".

און השיב לעומתה שהוא כבר נשבע להם שיבוא עמם, ואינו יכול להפר את שבועתו, מה עשתה? השקתה אותו יין עד שנרדם. לאחר שנרדם, פרעה את ראשה, וישבה בפתח האוהל, והאנשים שבאו לקרוא לו לבוא איתם להקטיר קטורת, התביישו להיכנס והלכו משם.

לאחר שקרח ועדתו נבלעו באדמה והקיץ און בן פלת משנתו, אמרה לו אשתו: בוא וראה ממה נצלת. ושמח שמחה גדולה ונקרא שמו "און" על שם שהיה און - מצטער כל ימיו, על כך שבתחילה הלך עם קרח בעצה רעה נגד אהרן ומשה. "בן פלת" שנעשו לו פלאי פלאות.

כאן מסיימים דברי הגמרא, אולם במדרש הגדול יש המשך: "לאחר מכן (לאחר שנבלעו כלם באדמה) אמרה לו [אשתו של און לאון]: קום צא. אמר לה מתבייש אני ממשה רבינו, אמרה לו, אני אצא עמך. מיד יצאה ועמדה לפני משה, ברח משה ממנה, כשעמדה הייתה צווחת ובוכה, אמר: מה טיבה של אשה זו? אמרו לו: רבינו, זו אשתו של און. אמרה לו, רבינו, כך וכך היה המעשה. הלך עמה לביתה ועמד על הפתח קרא לאון בן פלת צא, אמר לו הקב"ה ימחול לך. ע"כ דברי המדרש.

אחר שראינו את כוח השפעתה של האשה על בעלה הן לטוב והן למוטב, מסביר הגאון רבי שמעון סופר בספרו שיר מעון על התורה מה שמצינו (מועד קטן יח): "ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ה'" - מלמד שכל אחד קינא לאשתו ממש. ע"כ. משום שראה קרח את גודל השפעתן של הנשים לטובה, חשש שמא ינצל זאת משה ויבוא וידבר עם הנשים לטובתו. לכן שיכנע את הבעלים שיקנאו לנשותיהם, וכך לא יוכל משה לפנות אל הנשים ולשכנען על מנהיגותו.

וכפרש"י, שלא יאמר תלמי שרק חמור משה לא לקח מישראל, אבל חפץ אחר לקח, על כן שינו וכתבו לו 'חמד', שהכוונה כל דבר הנחמד, והיינו שמשה לא לקח דבר מישראל.

אלא שיש לשאול אם כן, מדוע באמת אמר משה רבינו בדוקא 'חמור'?

המדרש מבאר: "לא חמור אחד מהם נשאתי וגו'. לא חמור לקחתי לי מהם כאשר הלכתי למצרים, כי מן הדין היה שאקח מהם, כי בשליחותם אני הולך, ואני לא לקחתי מהם דבר, אלא מכיסי שכרתי...". ובדרך זו פרש"י שם: לא חמור אחד מהם נשאתי. לא חמורו של אחד מהם נטלתי. אפילו כשהלכתי ממדין למצרים והרכבתי את אשתי ואת בני על החמור, והיה לי ליטול אותו החמור משלהם, לא נטלתי אלא משלי. ותרגום אונקלוס, שחרית, לשון ארמי, כך נקראת אנגריא של מלך שחור. ע"כ.

ויעויין בדברי רבותינו הראשונים שהוסיפו לבאר בזה, הרמב"ן, רבינו בחיי והרשב"ם שכתבו (לכאורה זה כוונת סוף דברי רש"י), שקרח ועדתו באים ומאשימים את משה שנטל לעצמו שררה, כאשר לא נשא מהעם כשאר המשתוררים אפילו לא חמור אחד, כאשר דרכם של המלכים והשרים ליטול מהעם את חמוריהם לעשות צרכיהם, והזכיר את הדבר הפשוט ביותר, ובודאי שלא נטל מהעם דברים אחרים.

ורבינו חיים פלטיאל ביאר, שאפילו לא הניח את משאו על גבי חמור של אחד מהם, והוסיף הספורנו, שאין הכוונה על מה שדרך המלכים והשרים להנות מהעם, אלא אפילו במה שהרגילות שהדיוט נהנה מחבירו, גם זה משה רבינו לא נהנה מאחרים, שאפילו לא קיבל מהם חמור בהשאלה, ומסיים ואומר, 'ואם כן היתה שררתי עליהם כולה לתועלתם ולתקן עניניהם, לא לתועלת והנאתי כלל כמנהג כל משתתר, ואינם מתרעמים על שררתי אלא מצד מה שהם כפויי טובה. ע"כ.

ונראה לתת הסבר חדש מדוע בחר משה לומר "לא חמור אחד מהם נשאתי", שמובא בשער הגלגלים (הקדמה ל"ב), שהבא על אשת איש מתגלגל בחמור [אם כי במקום אחר כתב האר"י, שמתגלגל בריחיים שהוא מתגלגל באבן העליונה לעומת האשה שמתגלגלת באבן התחתונה. אבל כתב הגאון רבי יצחק בוקובזה בספרו לחם לפי הטף (מערכת א' אות מ"ט), שבתחילה מתגלגל בדומם ואז באמת הוא מתגלגל בריחיים, אחר כך עובר לצומח, ורק אחר כך לבעל חי ואז נעשה חמור ה' ירחם].

וזו כוונת משה: "לא חמור אחד מהם נשאתי", היינו שלא נכשלתי באשת איש כפי שחשדו בי, ולא אצטרך להתגלגל בחמור.

בענין קריאת השם "קרח"

בגמרא סנהדרין (קט:) מובא: ויקח קרח אמר ריש לקיש 'ויקח' שלקח מקח רע לעצמו, 'קרח' שנעשה קרחה בישראל. ופירש רש"י: שעשה קרחה בישראל, שנבלעו.

לעומת זאת המהרש"א פירש, מה שאמר שנעשה קרחה בישראל, ר"ל שמו נעשה קרחה בישראל, שלא יקרא עוד אחר בשם זה כמ"ש (ויומא לה:): "ושם רשעים ירקב".

ובספר סדר הדורות (ערך רבי יהושע בן קרחה) הביא את דברי התוס' במסכת שבת (ק. ד"ה ורבי) שכתבו בשם ר"ת ש'קרח' אביו של רבי יהושע, הוא שם אדם כמו קרח, ודלא כיש אומרים שהוא רבי עקיבא שנקרא 'קרח' שהיה קרח משערותיו.

והקשה על כך בעל סדר הדורות, הא לא מסקינן בשמיה דרשע ואיך קראו אותו 'קרח'?

ונראה ליישב את קושייתו בהקדם, שלכאורה אותה שאלה צריכה להישאל על משפחת "קרח" מיוצאי תימן, מהיכן מוצא שם משפחה זו, הרי אין זה שם טוב?

ובאמת במבוא לספר סערת תימן לרבי עמרם קורח זצ"ל (עמוד 11) מביא המו"ל, זכורני שפעם אחת שאלתיו (את רבי עמרם) על המקור של שם משפחתו הענפה 'בית קורח' ואע"פ שידעתי שאינו לוי, הבעתי מתוך נימוס את ההשערה שאבותיו היו משוררים גדולים כדרך בני קרח הלויים שבספר תהילים, ומשום כל נתכנו בכינוי זה. צחק הרב הזקן ואמר: לא כך נעשו שמות משפחה אצלינו בתימן, אלא בוודאי אחד מאבות

אבותי היה קנתקן גדול וכינו אותו 'קורח' בדרך גנאי, ונשאו השם דבוק בכל המשפחה, ע"כ.

אבל בספר נפלאות מתורתך (להרה"ג ר' יצחק רצאבי שליט"א פ' קרח עמ' שס"א) כתב שמצא בקובץ ליקוטים כת"י: מה ראה קרח שהחליק עם משה, שבתחילה היה קרח מלא בוא"ו קורח, שהוא בגימטריא שד"י, ולפיכך נטל משה הוא"ו ונשאר קרח, עכ"ל. וכ"כ בספר הרמזים לרבינו יואל (דף קמ"ג) דע כי קרח היה מתעסק בסוד שד"י לפי שמנין קרח כמנין שדי, אלא קרח חסר ששה וכו', ביקש על אותן שש מעלות ולא יכל.

וכתב שם: ומדבריהם יש ללמוד עכ"פ לענין משפחה בשם זה בקהילתינו כי טוב להם לכתוב קורח בוא"ו והם אינם קשורים אליו כלל, אף שנאמר (במדבר כ"ו, י"א) "ובני קרח לא מתו", שהרי אינם לויים. אמנם בעבר דרכם היתה לכתוב שמם בלא ווא"ו אלא "קרח", ומובן שנמשכו אחר דרך הכתיבה במקרא, ולפי האמור עדיף בוא"ו כי אז אל שד"י בקרבן והוא יהיה בעזרם.

לפי זה יש לומר כי השם "קרח" הוא עם הכולל בגימטריא שם קדוש שד"י, ולכן ניתן לקרוא בשם זה, ואינו על שמו של קרח הרשע.

בילקוט שמעוני (במדבר פרק ט"ז רמז תש"ג) מובא, שהנשיאים של השבטים נכחשו בן עמינדב אליצור בן שדיאור וחבריו היו לציודו של קרח במחלוקתו על משה, ואע"פ שלא פרסמן הכתוב, נתן סימניהן ומתוך המקרא אתה מבין אותם, שנאמר על נשיאי השבטים: "קריאי העדה נשיאי מטות אבותם ויקח משה את האנשים האלה אשר נקבו בשמות", וכאן כתיב "נשיאי עדה קריאי מועד אנשי שם".

ובפסיקתא רבתי (פיסקא ז' ד"ה ויהי המקריב) מובא, שלגבי קרבנות הנשיאים כתיב (נשא ז', י"ב) "ויהי המקריב" שלשון "ויהי" הוא לשון צער, מפני שהיה צפוי לפני המקום שהם הולכים עם קרח במחלוקת.

והנה זמן הקרבת קרבנות הנשיאים היה בחודש ניסן, והטור (או"ח סי' תרפ"ד) כתב, שקורין בפרשת נשא בנשיאים, ומפרש בפסיקתא משום שנשלם מלאכת המשכן בכ"ה כסליו, רק שהמתין עד חודש ניסן.

ובספר ברית אבות (סימן ח' אות ל"א) כתב, שנהגו לקרוא להנולד או לנימול בחודש ניסן בשם אחד מהנשיאים של היום, וכן בימי חנוכה יש שנהגו לקרוא כשם הנשיא שקורין את פרשתו ביום זה.

אולם בספר "כתר שם טוב" (להרה"ג אבישי טהרני שליט"א ח"א עמ' קנ"א) כתב שעל פי המדרש הנ"ל, שמבואר שהנשיאים היו חלק מעדת קרח ונבלעו באדמה, נראה שיש להיזהר מלקרוא בשמות הנשיאים, כי אין לקרוא בשמות של רשעים.

אולם נראה לדחות את דבריו, שכן מצינו "רבן גמליאל הזקן" ו"רבן גמליאל השני", ואם התנאים נקראו על שמותם של הנשיאים ודאי וודאי שראוי לקרוא שבמות אלו, ומכיון שהתורה העלימה שהנשיאים הצטרפו לקרח, לכן אין בעיה בקריאת שמותם, ואין בזה משום "שם רשעים ירקב".

סודה של הקטורת

"וַיִּקַּח אֶהָרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיִּרְץ אֶל תוֹךְ הַקֶּהֱלֹ וְהִנֵּה הַחֵלֶל הִנְנֶנּוּ בָּעֵם וַיִּתֵּן אֶת הַקְּטֹרֶת וַיִּכְפֹּר עַל הָעָם."

ויש להבין, מדוע הועילה הקטורת לעצור את המגפה? מהו סודה של הקטורת?

מצינו כי הקטורת מאחדת את כלל ישראל, כדברי הגמרא בכריתות (ו:): "אמר רב שמעון חסידא: כל תענית שאין בה מפושעי ישראל אינה תענית". ומהיכן לומדים זאת? "שהרי החלבנה ריחה רע, ומנאה הכתוב עם סממני הקטורת". בהרי שהיו מצרפים את החלבנה על אף שריחה רע.

ואולם, המשך חכמה טוען אף יותר מכך: שקיומה של החלבנה הכרחי, לא רק משום שהיא מתבשמת מריחם הטוב של שאר סממני הקטורת, אלא שהיא מועילה ומטייבת אף יותר את שאר סממני הקטורת והם מביאים ריח טוב יותר כשהיא מעורבת בתוכם. וזה נלמד מדברי הגמרא בסנהדרין (עא:): "פיזור לרשעים, נאה להם ונאה לעולם". פיזורם של הרשעים

בקרב כלל ישראל לא רק מועיל להם, אלא מועיל גם לכלל ישראל. ומדוע: "אם כל אחד בפני עצמו יש לו מדה פחותה, זה כלי, וזה בעל לשון הרע, וזה בעל כעס, כשהן באגד אחד אז יומתק מרירותן ויתבשם כל אחד מחבירו, זה ילמוד מזה לפזר הונו, וזה לנו מרגזו..."

לכן מובא בזה"ק בעניינה של הקטורת שהיא מלשון "קטיר" קשר, שמקשרת את ישראל אל בורא עולם. וזאת משום, שמובא בספרים הקדושים, שאהבת ישראל מביאה לידי אהבת ה'. לכן הקטורת שמחברת את כלל ישראל, גם מחברת את ישראל אל הקב"ה.

ולכן אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום, הוא זה שהוצרך להקטיר את הקטורת עבור עצירת המגיפה.

לפי זה יש לתת טעם מדוע הקטורת מעשרת (יומא כו.), כיון שמביאה לאחדות ישראל, והאחדות מביאה לפרנסה, כמו שכתב בספה"ק תולדות יצחק (ליקוטים) להסביר דברי דוד המלך לשאלת העם (ברכות ג): עמך ישראל צריכים פרנסה, והיה אומר להם, לכו והתפרנסו זה מזה. ע"כ. היינו "זה זמה" שעל ידי שיאהבו זה את זה ויתאחדו כולם, יזכו לפרנסה. וכן כתב בספה"ק עטרת ישועה (מועדים, נוסח הושענות) וז"ל, על ידי שישראל יש להם אחדות זה עם זה נשפע פרנסה, כי מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות. ע"כ.

וכיון שהקטורת מאחדת בין כלל ישראל לכן היא משפיעה עשירות.

והנה, כתב הנודע ביהודה בתשובותיו (מהד"ק חא"ח סי' י) ליישב מה ששאל שם השואל, מדוע נשתנה סדר פיטום הקטורת שקודם אמירתו אומרים אתה הוא ה' אלקינו וכו', מה שלא מצינו באמירת הקרבנות בפר' התמיד העולה והחטאת וכו' שאין אומרים הקדמה זו?

וכתב הגנ"ב להשיב, שכיון שקודם לכן אומר "אין כאלוקינו וכו' אתה הוא אלוקינו וכו'" עד "אתה הוא מושיענו", לכן במה דמסיים פותח, "אתה הוא שהקטירו וכו'", שהזכיר "אתה" וממשיך ב"אתה" ומה שנהגו לומר חרוזים הללו קודם לכן, היינו משום שהקטורת מעשרת כמו שאמרו חז"ל ביומא (כו.), ולכן אומרים "אין כאלוקינו" שלא נאמר "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל", רק הכל מאת השי"ת ניתן לנו, ולו נאה לברך על העושר. עכ"ד. ע"ש ומכללם של דברים אלה משמע דעתה בזמן הזה שאין לנו הקטרה ממש באמירה בעלמא סגי בענין זה דהקטורת מעשירה והנוזהר בה לקרותה כראוי אכן יזכה לעושר וק"ל (ועי' לחיד"א בספרו מחזיק ברכה אר"ח סי' מ"ח סק"ב שדחה שדברי הנודע ביהודה).

וכן בספר סדר היום (סדר נפילת אפיים ופיטום הקטורת עמוד נג לרב) משה בן יהודה מכיר ריש מתיבתא בעין זיתון היא צפת והוה מרבנן קשישאי בתקופת דור דעה האר"י הקדוש ומרן הבית יוסף זיע"א) כתב: ויאמר מעשה הקטורת כלל ואחר כך פרט וכו', ולכן ראוי לכל בעל נפש להשתדל בכל עז לאומרה בכל יום פעמיים בבוקר ובערב, ולכוין בו מלה במלה ותעלה שיח שפתותינו במקום קרבנותינו וגורם לנו ברכה והצלחה בכל מעשה ומשלח ידנו, ומעשיר ואינו בא לידי עניות, הזהיר בו כאשר מצינו בכהנים המקטירים אותו שכל כהן שזכה בו פעם אחת לא הוצרך להקטיר בו פעם אחרת, מפני שנתברך במעשה ידיו, והיו הכהנים שלא זכו בו מעולם מפיסים בו כדי לזכות בהקטורת להתברך בהרווחת מזונותיהם, וכן יהיה הענין למי שמדקדק בקריאתו בכל יום כראוי בבוקר ובערב יזכה להרווחת מזונותיו בלי ספק. עכ"ל.

וכן מצאתי בספר וימהר אברהם (מערכת ק אות סה) להגאון רבי אברהם פאלאג'י ז"ע שכתב דאמירת הקטורת בבוקר ובערב בכונה הוא סגולה טובה לפרנסה ולא יחסר לחמו לעולם כי הקטורת היתה מעשרת. ע"ש.

מעלת יום כ"ג בסיון:

מסופר על הרה"ק רבי אהרן אדמו"ר הזקן מקרלין בעל ה'בית אהרן' זצ"ל שערך ביום בהיר ורגיל סעודה לחסידים, באמצע הסעודה שאל את החסידים האם יודעים הם מה יום מיומיים, ועל מה ולמה נקבעה הסעודה? לא ידעו מה להשיב. ואז הבהיר להם הרבי שמכיון שהיום הוא יום כ"ג בסיון שזה היום שבו נשלחו האגרות השלישיות בימי המן, בהן נכתב כי ניתן רשות ליהודים להרוג את כל שונאיהם ומבקשי רעתם, ולכן יום זה הוא יום של קצת משתה ושמחה.

(הכוונה באגרות השלישיות היא: שכן הראשונות היו "להיות כל איש שורר בביתו..." והשניות היו לשונאי ישראל שיכולים להרוג את היהודים, והשלישיות: בחודש סיון "בשלושה ועשרים יום בו..." ליהודים, לבשר להם על היונהפוך הוא "אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם"...) (א"ח סי' קכ"ג)

הגה"צ מוהרמנ"ג ממאקאווא זצ"ל דבר בקדשו שהיום בזמן הזה מסוגל לנסים ונפלאות כבימים ההם.

פעם נזדמן להגה"ק בעל דברי חיים מצאנו לערוך היום חמש בריתות מילה. בברכה נתן לכל חמשת התינוקות את השם 'מרדכי' מבלי ששאל את פי אבותיהם, ע"ש הישועה שבאה ביום זה ע"י מרדכי היהודי.

בשנת ת"ש הודיעו הרוסים לאלפי הפליטים היהודים בגליציה המזרחית שהם יכולים להרשם כאזרחים רוסיים, והרה"ק רבי איציקל מפשווארסק ז"ע אמר שלא יירשמו. בליל שב"ק כ"ג בסיון הגלו הרוסים לסיביר את כל אלה שלא נרשמו. הגולים ראו בכך גזירה איומה, אך הרה"ק אמר שיום זה מוכן לטובה וממנו לא תצאנה רעות. דבריו נשארו סתומים עד סיון תש"א. הגמרנים ימ"ש כבשו את מזרח גאליציה והרגו את כל יהודיה, בעוד שכל גוליה נשארו בחיים.

"להתענג בתענוגים"

מאגר השיעורים של

הרב איתי בן אהרן שליט"א

חייגו: 0772618021

לשיעורים על תנאים ואמוראים הקישו שלוחה 3

לשיעורים על פרשת קרח הקישו שלוחה 145

לשיעורים בהלכה הקישו 4

לשיעורים על סידור התפילה: הקישו 55

לשיעורים על ספר שמואל הקישו 56

בברכת שבת שלום ובשורות טובות.